

3.7.2020

Artikkeli kopterisahauksesta – osa 3

Riskinä lentäjän henki

Kopterisahaus sisältää hengenvaarallisia riskejä. Kopteri voi tulla 30 metrin korkeudesta alas, jos esimerkiksi tuulen suunta muuttuu tai koneeseen tulee teknisiä vikoja. Lentäjällä on mahdollisuus pudottaa saha alas riskialttiissa tilanteessa, ja usein tämä riittääkin kopterin hallinnan palauttamiseen.

”Timollekin kävi kerran niin, että tuulen suunta kääntyi. Hän sai kuitenkin paikattua tilanteen ohjaamalla sahan puuta vasten. Saha auttoi myös kopteria pysymään paikoillaan.” Salmela muistelee.

Ylitervo ei kuitenkaan pelkää lentäessään tuulen suunnan muuttumista. Vuonna 2015 hän oli menettää henkensä kopterin teknisen vian vuoksi.

Heliwestin palveluksessa työskentelevä Ylitervo oli tuolloin tekemässä tiedustelulentoa Korsikalla. Tiedustelulennon ideana on selvittää tulevan sahauksen kohteet sekä mahdolliset vaaranpaikat.

Ylitervolla oli kyydissään 21-vuotias poika, joka oli elämässään kolmatta kertaa helikopterilennolla. Kesken lennon koneesta hävisivät tehot. Kopteri iskeytyi 30 metrin korkeudesta maahan ja syttyi tuleen.

21-vuotias poika sai iskussa kallonmurtuman ja pysyviä aivovaurioita.

Ylitervo mursi selkärankansa ja makasi kotihoidossa kahdeksan kuukautta. Selän vaurioitumisen yhteydessä myös hänen hermostonsa vahingoittui.

Ylitervo palasi työtehtäviin vuoristoiselle Korsikalle sairaalajakson jälkeen. Tuntuma lentäessä ei ollut kuitenkaan ennallaan: ”Palatessani muistot onnettomuudesta tulvahtivat mieleeni. Istuin kopterin kyydissä yksin, ja ensimmäistä kertaa vuosiin tunsin lentäessäni pelkoa. Onnettomuuspaikalle palaaminen pakotti käsittelemään traumat, joita isku oli aiheuttanut”, Ylitervo kertoo.

Jälkeenpäin koneen hiipumisen syyksi arveltiin polttoainevuotoa.

Katseen vangitsija

Jukka Salmela nimeää kopterisahan Verkonrakennus Oy:n merkittävimmäksi hankkeeksi. Syynä eivät olleet varsinaisesti kopterin tienaatut tulot raivaustöissä, vaan ennen kaikkea kopterin herättämä huomio. Pitkä sahauslaite sirkkelinterineen oli näyttävä ilmestys, ja tämän vuoksi se sai valtavan määrän mediahuomiota.

Kopterisahan vuoksi Verkonrakennus Oy pääsi lama-aikanakin suurten sähköyhtiöiden projekteihin mukaan. Sahan synnyttämä kiinnostus mahdollisti Verkonrakennuksen

3.7.2020

muidenkin palveluiden myynnin. Verkonrakennus Oy:n kaikki työntekijät hoitivat markkinointia ja he osasivat hyödyntää sahaa erilaisissa julkaisuissa. Kansainväliset projektit ja asiointi valtiojohdon kanssa eivät jääneet Verkonrakennuksen toimihenkilöille vieraiksi. ”Vaikka kopterisahaus ei olisi tuottanut senttiäkään, se oli avain kaikkialle. Se mahdollisti kansainvälistymisen ja suuret projektit, lamastakin huolimatta. Kopterisahaus oli meidän keihäänkärkemme”, Salmela summaa.

<p><u>Mitä Verkonrakennus Oy:sta seurasi?</u></p> <p>Verkonrakennus Oy:ta ei koskaan varsinaisesti lakkautettu, mutta erilaisissa yritysliitoksissa se oli lopulta purettava. Yksinkertaistettuna Verkonrakennus Oy:sta seurasi:</p> <p>Verkonrakennus Oy 1990-1996 → Suomen Voimatekniikka Oy 1994-2003 (tässä liitoksessa mukana Vattenfall Oy, TVO Teollisuuden Voimansiirto Oy, Fortum Sähkönjakelu Oy jne.)</p> <p>→ Länsitec Oy 1997-2002</p> <p>→ Eltel Networks Oy 1999 → Linjanraivauksia suorittavia yrityksiä on nykyäänkin vain muutama Suomessa.</p> <p>Helikopteriavusteisia työmenetelmiä kehitellään edelleen. Uusimpana ideana on lintupallojen asennus.</p>	<p><u>Millä tavoin Suomi kehitti latvasahausta?</u></p> <p>Eltel Networks Oy ja Forest Oy kehittivät vuonna 2003 Heligrip 220-latvasahan, joka oli uusi helikopteriavusteinen raivausmenetelmän suurjännitejohdoille.</p> <p>Laitteen giljotiiniterä katkaisee rungon tiettyssä kulmassa, ja maanomistaja voi käydä kaatamassa hänelle sopivana aikana katkaistut puut. Ideana on tehdä johtokatu puuvarmaksi.</p> <p>Verkonrakennus Oy:n Jorma Ahvenlampi sai latvasahaan myös patenteja.</p>
<p><u>Miten Paimio liittyy tähän kaikkeen?</u></p> <p>Verkonrakennus Oy työllisti 66 työntekijää, joista Paimiossa oli 40.</p> <p>Paimio oli Lounais-Suomen Sähkö Oy:n pääkonttori, Verkonrakennus Oy:n pääkonttori, Länsivoima Oy:n pääkonttori, Länsitec Oy:n pääkonttori sekä Fortum Sähkönjakelu Oy:n pääkonttori. Myös Eltel Networks Oy:n yksi nykyisistä toimipisteistä sijaitsee Paimiossa.</p>	

Juttua varten on haastateltu **Jukka Salmelaa** ja **Timo Ylittervoa**.

Salmela toimi vuosina 1990-1996 Verkonrakennus Oy:n toimitusjohtajana. Vuoteen 2005 mennessä hän oli toimitusjohtajana myös Länsitec Oy:lla ja Fortum Sähkönjakelu Oy:ssa (Paimio). Nykyään Salmela on eläkkeellä.

Ylittervo toimi lentäjänä Verkonrakennus Oy:lla ja tämän seuraajayhtiöillä vuoteen 2013 asti. Sen jälkeen hän oli mukana perustamassa Heliwest Oy:ta, joka toteuttaa helikopterilla vaativia energia-alan töitä. Heliwest Oy on henkilöstönsä ansiosta Euroopan kokonein sahausyhtiö. Ylittervo lentää sahauskoptereita edelleen.